

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXIII

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Pirma diena,

Monday, February 27, 1978

47

-STREIKAS BAIGTAS, - PASKELBĖ CARTERIS

TRUMPAI IS VISUR

MASKVA. — AP pranešimu, Sovietų mokslininkai skelbiąsi surinkę tikrus rodymus, kad Sibire egzistuoja tamsiais plaukais apžėlęs, klykiančiu balsu klykiantis laukinis žmogus, kai kuriomis savybėmis primenantis Himalajų kalnų "sniegžmogį" arba Pacifiko šiaurvakarių "Didkojų". Sovietų žinių agentūra primena, kad "patikimiausias" toks laukinis žmogus buvo matytas 1950 metais prie Adychi upės. Sibiro gyventojai jukutai tą padarą vadina "Chuchuna", tai reiškia "pabėgėliu" arba "išmestu".

LONDONAS. — DP paskelbė, kad Saudi Arabijos karaliaus tikrojo brolio anūke 23 metų amžiaus kunigaikštystė Miss Miša savo senelio įsakymu buvo sušaudyta už tai, kad "padarė mezaliansą" — ištėkėjo už nekarališkos kilmės vyro, o jos jaunam vyrui liepė kardu nukirsti galvą.

BAKEREFIELD, Calif. — Tirsštoje migloje skridęs trečiadienio rytą lengva Cessna Turbo 210 lėktuvas atsimušė į mokyklos kafeterijos pastatą. Pilotas ir visi 6 darba prie alyvos pompų skridusieji darbininkai buvo užmušti.

NEW YORK. — Kanada įteikė Jungtinėms Tautoms pasiūlymą arčiau žemės pasaulio erdvėje nustatyti "beatominę zoną" ir paskelbti moratoriumą, kol bus aiškiai ištirti branduolinių radiacijos pavojingumai, ne leisti jokių atomų branduolinių nešinių satelitų. Daug anksčiau prezidentas Carter primygtinai siūlė Sovietų Sąjungai, kad satelitai su radioaktyvia medžiaga būtų uždrausti siųsti į erdves.

LONDONAS. — Sunday Telegraph paskelbė Gallup Instituto apklausinėjimo duomenis, kurie rodo, kad kas antras anglas mieliau norėtų gyventi be spalvotųjų ir kad valdžia geriau padarytų kiekvienam spalvotam imi grantų grąžinusi jo atvažiavimo išlaidas, paskatintų grįžti atgal į jo kilmės vietą.

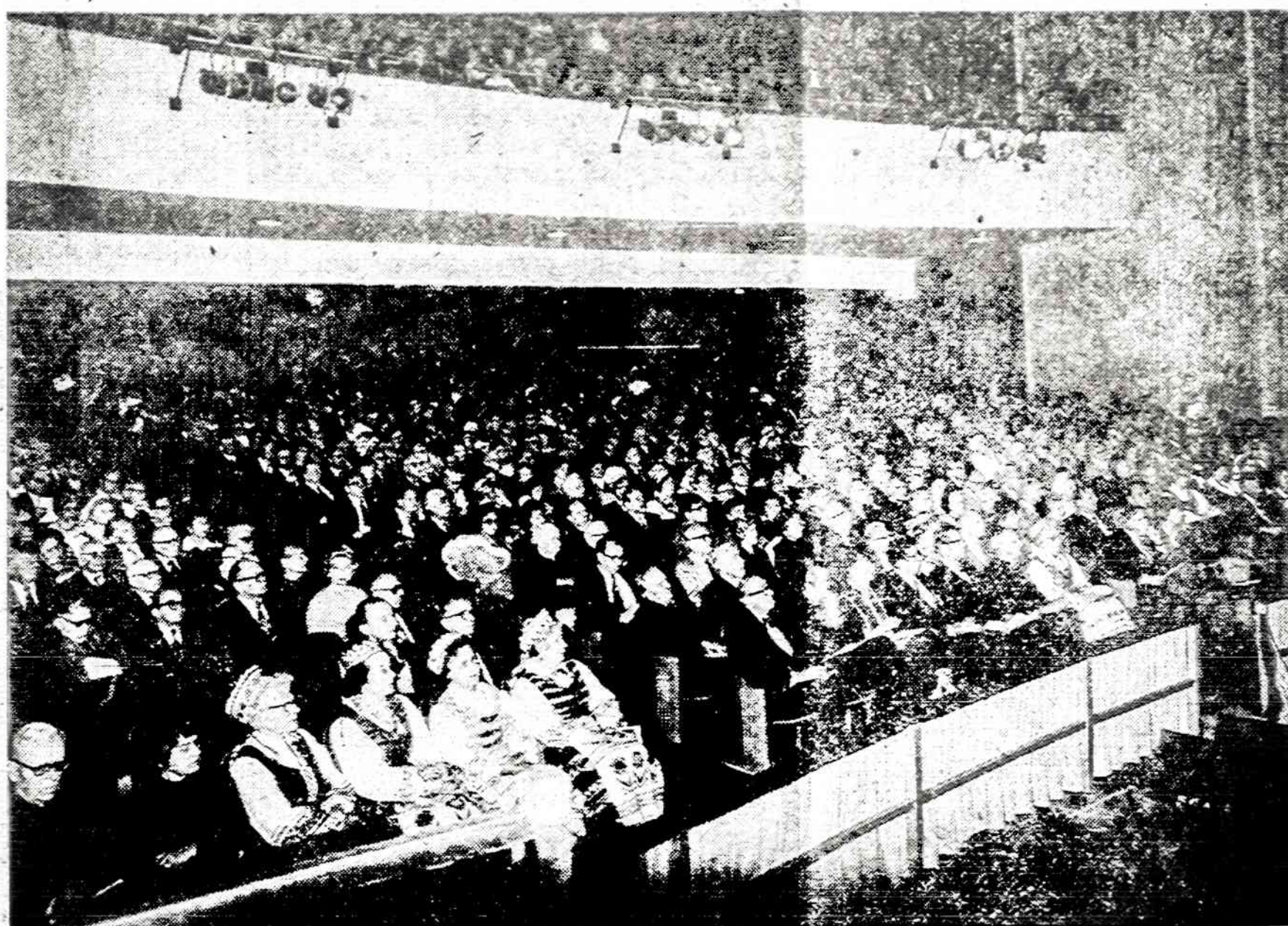
KEMPTEN, Vak. Vokietija. — Nepaprastai tirsštoje migloje Ulm — Kempten autostradoje praėjusį šeštadienį viename automobilių susidūrimo 38 automobiliai nukentėjo, bet kiek nukentėjo juose važiuosiu žmonių, neprašyta.

KALENDORĖLIS

Vasario 27: Vilana, Fortunatas, Vilmantė, Žvaigonė, Givvilas, Ašmantas.

Saulė teka 6:32, leidžias 5:36
Oras: Vėjauja, šaltas

Chicago Lietuvių Tarybos suruostas šių metų Vasario 16 dienos Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 60 metų sukakties minėjimo vaizdas. Didžioji mokyklos salė ir balkonas buvo pilni. Susirinkusiems Chicago lietuviams kalbas pasakė sen. Robert Dole, Dr. Kazys Bobelis ir Dr. Jonas Genys.

Foto V. Noreikos

GESO TANKO SPROGIMAS UŽMUŠĖ 21 ŽMOGŲ, SUZEIDĖ VISĄ ŠIMTĄ

Sprogimas išgriovė visas miestelio centro krautuves, savivaldybės pastatus

WAVERLY, Tenn. — Sprogus suspausto propane geso (skystam stovyje) tankas, užmušė 21 žmogų ir sunkiai sužeidė visą šimtą. Ne tik iš Waverly, bet ir iš gretimų miestelių atvykusi pagalba bandė padėti sužeistiems ir apdegusiems žmonėms. Geležinkelio linija buvo vežamas propane gesas, kuris, stuktėjęs vežamam tankui į kitą vagoną, sprogo ir sukėlė didelį gaisrą. Pradžioje manyta, kad žuvo tik penki žmonės, bet vėliau paaiškėjo, kad žuvusių skaičius žymiai didesnis.

Serifas Wayne Davis pareiškė, kad jis jau rado 16 lavonų. Geležinkeliečiai planavo perpilti skystą gesą iš dviejų tankų, bet jiems nepasisekė.

Rasti senų žmonių pėdsakai

WASHINGTON, D. C. — Tanyzijoje rasti prieš pusketvirtą mil. metų gyvenusių žmonių pėdsakai ir dantų žiaunos rodo, kad žmogus jau gyveno žemėje prieš 3 milijonus ir šis šimtus tūkstančių metų. Geologų vedamą tyrinėjimą prieš pusantų metų, rado žmogaus pėdų įspaudas, apklotas minkštais vulkanų pelenais. Netoli rasti dantys ir žiaunos. Ši senienų vieta yra tikrai 30 mylių atstumoje nuo vadinamos Olduvai duobės. Tanyzijoje rasti likučiai šešių tūkstančių metų senesni, negu rastieji Olduvai duobėje.

232 SALT posėdžiai

GENEVA, Šveicarija. — Praėjusią savaitę Jungtinių Valstybių ir Sovietų Sąjungos delegacijos derybose dėl strateginių ginklų apribojimo turėjo jau 232 posėdžius. Posėdyje, kuris tęsėsi pustrėčios valandos, susitarta sekančią sesiją pradėti 2 d. Nei viena, nei kita pusė nepasakė apie ką posėdyje kalbėjo. Posėdžiai daromi tik syki per savaitę.

Maskva pasitiki čekų Husaku

PRAGA, Čekoslovakija. — Čekų komunistų partijos pirmasis sekretorius, grįžęs iš Maskvos, sukvietė apie 70,000 partijos narių ir pritariančių jo politikai į Pragę ir pareiškė, kad Maskva pilniausiai jo politiką pasitiki. Buvo pasklidę gandai, kad Husakas jau visai neteko pasitikėjimo ne tik pačioje Čekoslovakijoje, bet ir Maskvoje. Jis nukrido į Maskvą buvo paties Brežnevo priimtas, o kai grįžo į Pragę, tai gavo leidimą sušaukti susirinkimą ir pranešti susirinkusiems, kad jis o ne kas kitas, turį pilną Maskvos pasitikėjimą. Čekai jam priminė, kad Maskva būtų geriau padariusi, jei jį, o ne jis apie tokį pasitikėjimą būtų paskelbusi.

Kinai rusus pažįsta

LONDONAS. (DP) žino patys iš savo patyrimo. Kinai užatakavo per savo spaudą ir radiją Sovietus, kaltindami juos vaidinant padėgikio rolę pietų Afrikoje. Sovietų Sąjunga — tvirtina Kinijos žinių agentūra Sinhua — vandens ir oro keliais siunčia į Afriką milijonus kiekius ginklų, amunicijos ir žmonių. Visi padėgikai veikia svetimais iškačiais ir nuostoliais; Sovietai nori būtinai įsigyti savo strateginę bazę Indijos okeane, skelbia Sinhua.

Advokatas Irving Pauter patraukė teisman Marshall Field bendrovę už akcijų dirbtiną numušimą. Jis sakosi praradęs 200 milijonų dolerių. Šerai smuko, kai vadovybė nesutvirtė Carter Hawley pasiūlytų šekų.

New Hampshire statys atominę jėgainę

WASHINGTON. — NRC (Branduolių Reguliavimo Komisija) paskelbė, kad ji vienbalsiai nutarė leisti statyti Seabrooke \$2.5 bilijonų kaštuojančią atominę energijos gamyklą New Hampshire valstijoje.

Tuo leidimu baigiami 7 metus trukę ginčai tarp atominės energijos šalininkų ir aplinkos švaros gynėjų. Praėjusiu metų gegužės mėnesį buvo areštuota daugiau kaip 1,400 vietinių žmonių, kurie jėgainės statybos vietoje išsėdėjo per 2 paras protestuodami ir trukdydami statybą.

Šiaurės Airija ir palestiniečiai

LONDONAS. — Autoritetinių šaltinių žiniomis, Romos katalikų partizanai šiaurės Airijoje iš Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos (PLO) gavo naujų ginklų siuntinį, jų tarpe ir pusę tuzino Amerikos M60 kulakosvaidžių ir sprogstamos medžiagos, paskelbė AP (Associated Press). Nors tie šaltiniai atsisakė pranešti tu ginklų rūši ir kiekį, bet esą žinoma, kad IRA (Irlandijos Respublikos Armija) paskutiniu laiku yra gavusi mažiausiai vieną ginklų siuntinį — PLO. Penki tonų siuntinį — PLO "prekių" matorų svaikyklių, automatinų ginklų ir sprogmenų — praėjusį lapkričio mėnesį belgai sukufiskavo. Tie ginklai buvo paslėpti elektros transformatoriose pakeliniu iš Kipro salos į Airių Respubliką.

PENKTADIENI GRIEŽČIAU PRAŠNEKO, O ŠEŠTADIENI JAU SUSITARĖ

Prezidentas buvo pasiryžęs imtis griežtų priemonių prieš užsipyčius angliakasių

WASHINGTON, D. C. — Prezidentas Jimmy Carter šeštadienio rytą paskelbė, kad 82 dienas besitęsęs angliakasių streikas jau baigtas. Prezidentas Carteris, išsikalbėjęs su kongreso vadais, buvo pasiryžęs taikyti Taft-Hartley įstatymą, kuris baudžia ne tik užsipyčius savininkus, bet ir angliakasių unijos vadus, nerodančius noro susitarti dėl darbo sąlygų ir atlyginimo.

Penktadienio popietę prezidentas griežčiau įspėjo angliakasių atstovus, o šeštadienio rytą abi pusės jau paskelbė, kad pavyko laikinai susitarti dėl naujų darbo sąlygų. Kasyklų savininkai pasizadėjo kelių metų laikotarpyje pakelti angliakasiams atlyginimą už kiekvieną darbo valandą. Prezidentas reikalauja, kad tuojau būtų imtasi priemonių anglims kasti, nes kelių valstijų elektros jėgainės veiklė baigia turintis anglies atsargas ir buvo besiruošę planus sumažinti elektros tiekimą pramonei ir gyventojams.

Angliakasiai padarė kelias nuolaidas paskutinę minutę, bet bendrai paėmus naujas kontraktas patenkino veik visus angliakasių reikalavimus. 150,000 angliakasių gaus didesnes algas, jiems bus keliamos algos, kai pragyvenimo indeksas pakils ir bus mažinamas, kai jis sumažės. Be to, kasyklų savininkai pasizadėjo nebausti streikavusių ir dar streikuojančių darbininkų.

Iki šio meto dažnai angliakasiai turėdavo dirbti sekmadieniais ir šventomis dienomis, bet ateityje jie nedirbs sekmadieniais. Iki šio meto nauji angliakasiai kelias savaites dirbdavo išbandymams. Jiegi paaiškėdavo, kad žmogus angliu kasimo darbas netikdavo, tai jo galėdavo neimti, bet dabar bandomojo laikotarpio nebūs. Jeigi žmogus priimtas į darbą, tai jis skaitomas angliakasiu.

Dabar kiekvienas patyres angliakasy už valandos darbą gauna \$7.80, o trijų metų laikotarpyje angliakasiams atlyginimas privales būti pakeltas dar \$2.40. Pagal naują kontraktą kiekvienas angliakasy į dieną uždirba \$80, bet jis privalo pagaminti nustatytą anglių kiekį. Pagal veikiančias taisykles, angliakasiai būtinai privalo patvirtinti ar atmesti kontraktą 10 dienų laikotarpyje. Angliakasių unijos vadovybė pareiškė, kad naujas laikinas susitarimas bus patvirtintas žymiai anksčiau. Ji jau įsakė didesnių kasyklų darbininkams savaitės pradžioje ruošti į darbą.

Prezidentas pranešė angliakasių atstovams, kad streikas privalo būti baigtas, nes jis kenkia visam krašto ūkiui. Angliakasių streikas jau pakenkė krašto ūkiui, prekybai ir pramonei. Užsieniečiai apskaičiavo, kiek jis galės dar pakenkti ir numusė dolerio vertę Europos rinkoje.

Amerikos darbo federacijos

Sniego rekordas

CHICAGO. — Ketvirtadienį, vasario 23 dieną, pasnigo tik per pusę nykščio (inčio), bet tiek ir netrūko pasiekti giliausios žiemos rekordą. Iki šiol 77 nykščių sniego rekordas tebevaliojo iš 1969-70 metų, bet nuo ketvirtadienio Chicagoje sniego rekordas oficialiai skaitomas 77.1 inčiais. Be abejo, žiema baigtis nerodo noro ir sniegas rekordą dar pagerins.

Daugiausia sniego šių žiemą iškrito vas. 6 d. — prisirgus 9.3 inčius ir per didžiaja sniego audra sausio 26 ir 27 dienas, kada pasnigo 12.4 inč. Visų blogiausia diena buvo sausio 26 diena.

Sniego norma per kovą mėnesį yra 7.7 inčiai ir per balandį 1. Zingaidu, kokia norma bus siemė.

Po 232 posėdžių prisiminė SALT

MASKVA. — Sovietų prezidentas Brežnevas, perspėdamas, kad "labai daug nuo to priklausys, penktadienį kaltino esą "kai kas Jungtinėse Valstybėse bando užblokuoti" naujai pradedančias derybas dėl SALT (Strateginių Ginklų Apribojimo Sutarties).

Brežnevas kalbėjo Kremliuje įvykusiam aukščiausiojo sovietų (komunistų "parlamento") posėdyje, kuriame buvo išklaustas pranešimas aukšto lygio delegacijai, kaip tik grįžusios iš Washingtono pranešimo.

Sovietų kompartijos laikraštis Pravda savo editoriale aiškina, kad SALT derybos tebeprasidėjusios dėl JAV grįžtančių (kreisujančių) sviedinių, dėl Sovietų atbulai šaudančių bombonešių ir ginklų technologijos modernizavimo. Brežnevas tačiau pripažįsta, kad SALT pasitarimuose pasiektas "didelis pažanga", bet pridūrė, kad JAV esą tokie, kurie norėtų tas derybas užvilkti ir kad "nepasisektu jas baigti".

prezidentas pora kartų patarė prezidentui Carteriui perimti kasyklas ir baigti streiką. Daugelis angliakasių, nedirbė 82 dienas, taip pat buvo nepatenkinti prezidentu, taip ilgai laukusiu griežtam žodžiui tarti. Angliakasiai ruošiasi darbiui. Vietomis jau ateinančią savaitę jie pradės leisti į kasyklas.

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

TAUTA IR JOS DAILE

Čiurlionio Galerijos, Inc. vadovams, skelbiant paskatinti lietuvių dailininkus bent dalį kūrybos skirti savo tautai, suruošė pirmąją tautinę Tema Dailės Parodą ir suorganizavo \$1,000 premijoms. Ieskodama premijoms nunciančių galerijos vadovybė laisvą kreipėsi į keliasdešimt asmenų, kuriame buvo parašyta:

"Tautos kultūros "knygoje" kuri susideda iš daugelio skyrių, dailės įnašas yra nepaprastai svarbus. Dailininkai išlaikė ir prikėlė tautos sąmonę kaip gyvų senosios Lietuvos valdovų ir karžygių; dailės darbai išplitę pasauliye ryškiausiai liudyja, kad lietuviai yra savita tauta, turinti ne tik savo kalbą, bet ir skirtingą kultūrą.

Mes džiaugiamės ir didžiujame liudies menu, kurio ir didžiosios tautos gali mums pavydėti. Tačiau, tarp liudies meno, kurio vieno negana, ir M. K. Čiurlionio genijaus yra ne tik kraujo ryšys — jie turi ir bendrą pagrindą: tai mūsų tautos gėrio ir grožio supratimas ir dvasinių vertybių branginimas.

Skurdus ir tragiškas buvo M. K. Čiurlionio gyvenimas, nes jis kūrė "nemadingus", paklausos neturintius kūrinius. Vienas kitas išvijo dailininkas taip pat bando kurti tai kas elliniam pirkėjui neįdomu, bet dauguma jų kuria ką gali parduoti. To pasekmėje, tautos gyvenimo įvykiai — jos garbingiausi ar tragiškiausi momentai lieka neatpažinti, kaip ir tautos dvasios žymėti meno kūriniuose, kurie yra ne tik lengviausiai "skaityti", bet ir "parašyti" tarptautine kalba.

Su dėkingumu turime pranešti visuomenę, kad į mūsų laisvą su aukoms Premijų Fondui atsiėmė šie asmenys: Dr. Jadvyga ir Dr. Viktoras Dubinskai \$250, Dr. V. P. Dargis \$200, dail. Mikas Šileikis \$100; S. ir D. Adomaičiai \$100, Dr. Z. ir J. Danilevičiai \$55, Zarasiškių klubas \$50, Birutė ir Juozas Briedžiai \$25, Dr. M. ir K. Biskiai \$25, Gen. K. ir K. Musteikiai \$20, Monika Kripkauskienė \$20 ir Steponas Karvelis \$15.

Premijos teko: Eleonorai Martičionienei už "Lietuviškas vestuves" — I \$500, Vėrai Svabienėi už "Jūrą ir Kastytį" — II \$300, Magdelei Stankūnienei už "Sodinimą" — III \$200 ir Martynui Gramontui už "Čikilinkus" — Garbės premija. Be šių premijuotųjų parodoje buvo vertingų ir įdomių kitų kūrinių, kurie praturtino mūsų bendrąją tautos lobyną.

Visuomenei padedant stengsimės ir ateityje skatinti mūsų dailininkus atiduoti tautai priklausanti kūrybos dalį. Manome, kad dailininkai su Adomu Mickevičium turi bandyti "siekti ten kur vyzdys nepasiekia, laukti tai ko protas nepajėgia".

Čiurlionio Galerija, Inc.

PADEKA

Padėkos laiškas iš National Collection of Fine Arts už padovanotą Povilo Puzino paveikslą "Laivai" iš Čiurlionio Galerijos, Inc. Chicagoje.

Mikas Šileikis

Vyšnios pavasari

National Collection of Fine Arts
Eighth and G Streets, N. W.
Washington, D. C.
December 27, 1977

Independent Lithuania through
Mr. Adomaitis, Chairm
Čiurlionis Gallery, Inc.
Midland Savings and Loan
4040 South Archer
Chicago, Illinois 60632

Dear Mr. Adomaitis:

At its meeting on December 8, 1977, the National Collection of Fine Arts Commission voted unanimously to accept the painting by Paul Puzinas entitled Boats.

The work fills a gap in our collection which we are especially interested in having covered. The National Collection of Fine Arts is always interested in discovering ways in which immigrant artists have contributed to the cultural life of this country. The work of Mr. Puzinas is exemplary in that regard and your thoughtfulness in seeking us out for your donation is well appreciated.

Sincerely,

Joshua C. Taylor,
Director

Enclosure

Čiurlionio Galerijos, Inc. veikla

Čiurlionio Galerijoje, Inc., 4038 Archer Ave., dabar išstatyta mūsų dailininkų naujų darbų. Įėjimas nemokamas ir lankyti galima kasdien nuo 9 val. ryto iki 4:30 val. popiet, išskyrus trečiadienį ir sekmadienį. Ketvirtadienį atdara iki 8:00 val. vakaro. Šeštadienį atdara iki 1:00 val. popiet. Meno mėgėjai gali atsilankyti pamatyti parodas, o norintieji gali išgyti kūrinių.

Ne pelno organizacija

Čiurlionio Galerija, Inc. yra ne pelno, bet kultūrinė organizacija. Rengia meno parodas, laiko galeriją atdarą publikai lankyti. Bet jos kuklios pajamos ateina tiksliai iš rengiamų meno parodų, kai už parduotus kūrinius gaunamas tiksliai 10-tas procentas. Tačiau Čiurlionio Galerijos, Inc. Direktoriatas stengiasi sukelti lėšų premijai už vertingą meno kūrinių. Premijuotas kūriny yra skiriamas Laisvai ir Nepriklausomai Lietuvai. Praeitą rudenį buvo paskirtos ir įteiktos trys premijos iš 1,000 dolerių. Tai dėka mūsų mėlynių meno mecenatų, kurie skyrė pinigų premijoms. Č. Galerija ir toliau tikisi paramos iš visuomenės.

Premijos paskatina menininkus kurti vertingesnius kūrinius.

Italai gengsteriai peršovė bankininką

ROMA, Italija. — Du jauni italai gengsteriai iš pravaziuojančio motociklo peršovė Giorgio Birghetti, Casa di Risparmio banko viceprezidentą. Žaizda nebuvo labai sunki. Birghetti, tuojau pats sėdė į savo mašiną, nuvažiavo prie ligoninės, išlipo ir pats nuėjo prašyti pagalbos. Šis nedidelis bankas yra visai netoli Vatikano.

Netrukus vieni nepažįstami asmenys telefonavo žinių agentūrai, kad užpuolimas prieš jauną bankininką buvo padarytas Raudonųjų Marksistų organizacijos, kovojančios prieš kapitalizmą. Policija tikslėsi žinių apie pasikėsintojus neturi.

DRAUGAS — VIENOS KRYPTIES

"Draugo" gruodžio 12 d. vedamajame b. kv. rašo apie laikraščio sunkią padėtį, nes iš prenumeratos mokesčio išsilaikyti negalima. Tiesa, mūsų tarpe yra gal vienas kitas leidinys, kuris savo tolesnei egzistencijai gauna lėšų iš nelietuviškų šaltinių, nes ne lietuvių reikiamas tarnauja, bet "Draugas" prie šios kategorijos, rodos, nepriklauso. Nors laikraštį leidžia marijonų vienuoliai ir jos darbuotojai, bet faktiškiai dienraščio leidėjai yra patys skaitytojai.

Nors leidėjai skaitomi patys skaitytojai, bet jie savo leidžia majame laikraštyje ne visuomet gali pareikšti savo mintis. Jos būna išcenzūruojamos, arba straipsnis ir visai nespausdinamas. Ir beveik neįmanoma katalikiškus reikalus apginti katalikiškam laikraštyje, tuomet reikia kreiptis į kitą spaudą. Daleiskim, kad ir "Drauge" giriamos pornografinės knygos: Almeno "Saulų Skatiku" ir Iochoko Mero "Skripiczas".

Tik diktatorių valdomuose kraštuose negalima pareikšti savo minčių. Ten reikia laikytis nustatytos linijos ir garbinti diktatūrą. O laisvajame pasaulyje galima kritikuoti ir prezidentą. Už nuslėpimą šnipų veiklos, vak. vokiečių opozicija pašalino krašto apsaugos ministrą.

O į mūsų katalikišką "Draugą" jokios kritikos parašyti negalima. "Draugas" yra vienos krypties gatvė. Ir ten gali rašyti tik išrinktieji, bet ne visi prenumeratoriai. Prenumeratoriai, be išimties turi teisę ir galimybę aukoti savo pinigus, bet ne kritikuoti. Nors demokratinuose kraštuose, be kritikos ir konkurencijos neapsieina nė viena valstybė. Taigi, negalim būti išimtimi ir mes, lietuviai, gyveną laisvame pasaulyje.

Antanas Marma

— Kanados vyriausybės sloukšniai nepatenkinti, kad amerikiečiai elektroniniu būdu seką kelis plačiai po pasaulį važinėjančius Kanados biznierių.

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talalas

(Tęsinys)

6. Su turto perdavimu susijusių klausimų aiškini-mui ir paties perdavimo darbų priežiūrai, o taip pat iš narių mokesčių ir aukų išgyto turto paskirstymo projek to sudarymui skiriama likvidacinė komisija: pirmininkas — ats. plk. lt. Augustauskas ir nariai — politinis vadovas Kavaliauskas, pil. Goniondakis, Vidaus reikalų ministerijos atstovas Aleksas Survila ir Krašto apsaugos ministerijos atstovas plk. lt. Steponaitis.

Likvidacinės komisijos būstinė — Kariuomenės tiekimo valdyba.

7. Likvidacija turi būti baigta iki 1940 m. rugpjūčio 31 dienos.

8. Ginklų fondo statutu vykdyti taisyklės (V. 2. Nr. 651, eil. 4752) panaikinamos.

B. gen. Čepas,

už Krašto Apsaugos Ministerį
Kaunas, 1940 m. rugpjūčio 6 d.

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

I. Dovana A. Puškino vardo muziejui.

Bolševikinė Lietuvos vyriausybė Lietuvoje Markučių dvarą su visais daiktais, trobomis, parku ir inventoriu nutarė padovanoti Maskvai.

II. Rusiškų gimnazijų steigimas Kaune ir Marijampolėje

III. Žemės ūkio Ministerio įsakymas — propagandinis padidinti žemės ūkio darbininkams 20% atlyginimą.

IV. Kaip vyksta žemės pertvarkymas (propagandinis prieš įsteigimą kolchozų).

DARBO LIETUVA Nr. 48

VIII. 11.

Dovana A. Puškino vardo muziejui

KAUNAS, ELTA. 1940 m. rugpjūčio 9 d. Ministerių Taryba nutarė Markučių dvarą, kuris anksčiau priklausė poeto Aleksandro Puškino sūnui ir kuriame yra užsilikusių nemaža pačiam poetui priklausanti daiktų, trobas, parką ir inventorių padovanoti A. Puškino vardo muziejui Maskvoje.

3 Vidurinės mokyklos — Kaune ir Marijampolėje — pagal SSSR mokslo planą ir programas

1940 m. rugpjūčio 9 d. Ministerių Taryba leido švietimo ministerijai įsteigti Raudonosios Armijos šeimų vaikams Kaune ir Marijampolėje po vieną dešimtmetę mokyklą (pilnutinę vidurinę mokyklą), kuriose mokslas būtų einamas pagal SSSR vidurinių mokyklų mokslo planą ir programas dėstomąja rusų kalbą. E.

ŽEMĖS ŪKIO DARBININKAMS 20%

padidindamas atlyginimas

DARBO LIETUVA Nr. 48

1940. VIII 11

Žemės ūkio ministerio įsakymas

Skelbiu šį Ministerių Tarybos 1940 m. rugpjūčio 9 dieną patvirtintą įsakymą:

1. Visų valstybinių ir privačių žemės ūkio darbininkams — ordinarininkams, kumečiams, bernams, pie-menims ir kitiems, gaunantiems pagal samdos sutartį, sezoninį ar mėnesinį atlyginimą, jų gaunamą pinigais, javais ir kitokiomis reikmenimis atlyginamą įsakau padidinti 20%.

2. Šis įsakymas veikia nuo 1940 m. rugpjūčio 1 dienos.

Jo vykdymą prižiūri Žemės ūkio Ministerija.

Inž. P. Šklėrius,

už Žemės ūkio Ministerį.

KAIP VYKSTA ŽEMĖS PERTVARKYMAS

DARBO LIETUVA Nr. 48

1940. VIII 11

KAUNAS, ELTA. Žemės surašymas bei paėmimas beveik baigtas. Iki rugpjūčio 10 d. iš viso buvo paimta 585.701 ha. Žinoma, tas skaičius galutinėje išdavoje gali kiek pasikeisti, nes iš gautų pranešimų matyti, kad ne visos komisijos vienodai tiksliai suprato duotas instrukcijas ir kai kuriais atvejais dėl skubotumo galėjo suteikti ne visai tiksliai žinias.

Prašymų žemei gauti iki rugpjūčio 10 d. viso buvo paduota 156.842.

(Bus daugiau)

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, FEBRUARY 27, 1978

Great American Dream Machine.

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-a-Month plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Now E Bonds pay 8 1/2% interest when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Now Bonds mature in less than six years.

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

5 1/4%
Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANASKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for

HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Iš Celebis skridau į Hongkongą

Iš Celebis salos nutariau skristi tiesiai į Honkongą. Pri- siklausiau įvairiausių pasako- jimų apie Celebis salos gyven- tojų šėšias tautas, apie jų skir- tumus, bet apie ramų visų gy- venimą. Visi salų gyventojai buvo darbūs, gaudė žuvis, au- gino ožkas, sodino daržoves, kad galėtų išmaitinti savo še- mas ir vaikus. Jis neužmiršda- vo ir senelių.

Iš Celebis salos dar užsu- kau trim dienom į Ternate. Turu pasakyti, kad visose sa- lese oras buvo nepaprastai tvankus. Visą laiką teko pra- kaituoti. Bet žmogui ateina toks laikotarpis, kai išeina vi- sas prakaitas ir nėra kuo dau- giau prakaituoti. Tada ateina silpnumas, žmogus nieko ne- nori, bet tik poilsio ir vėsenės vietos.

Po Filipinų salas išsibla- kiusieji turistai per savo tu- rismo agentus patyrė, kad iš Manilos rušiamas lėktuvas į Honkongą, pirmą pasitaikiusią progą grįžti į Davao, o iš ten patraukė tiesiai į Mani- lą. Ten sulipome į didelį ke- leivinį lėktuvą, kuris nunešė mus į Hongkongą. Ten jau tu- rėjome užsąkę kambarius Hon- gkongo — Hilton viešbutyje. Gavęs kambarį ir atsikviepęs, tuojau prigulau ir atsigavau. Hilton hoteliai visi vienodi, ir visur pilni. Gali gauti kamba- rį tikrai iš anksto, jei užsąkęs. Hongkongas man pažįstamas, nes ne viena kartą ten esu bu- vęs. Kelis kartus važinėjau tie- siai į Hongkongą, bet šį kartą ten pasukau tik todėl, kad no- rėjau atsikvėpti ir pailsėti. Kelionės po salas įdomios. At- varginančios. Reikia prie to klimato priprasti. Jeigu man buvo pakviesta į geriausią res-

tektų dar kartą ten nuvažiuoti, tai jau būtų daug lengviau. Aš jau žinočiau, kaip tiek daug neprakaituoti ir taupyti ener- giją.

Hongkonge atsigavęs, išėjau pasivaikščioti ir nuejau į man pažįstamą restoraną vakarie- nės. Ten aš dažnai užėdavau ir seni patarnautojai mane jau pažino. Kaip paprastai, užsa- kiau mėgiamos sriubos ir mėsos. Kiek nustebau, kai man padavė saskaitą.

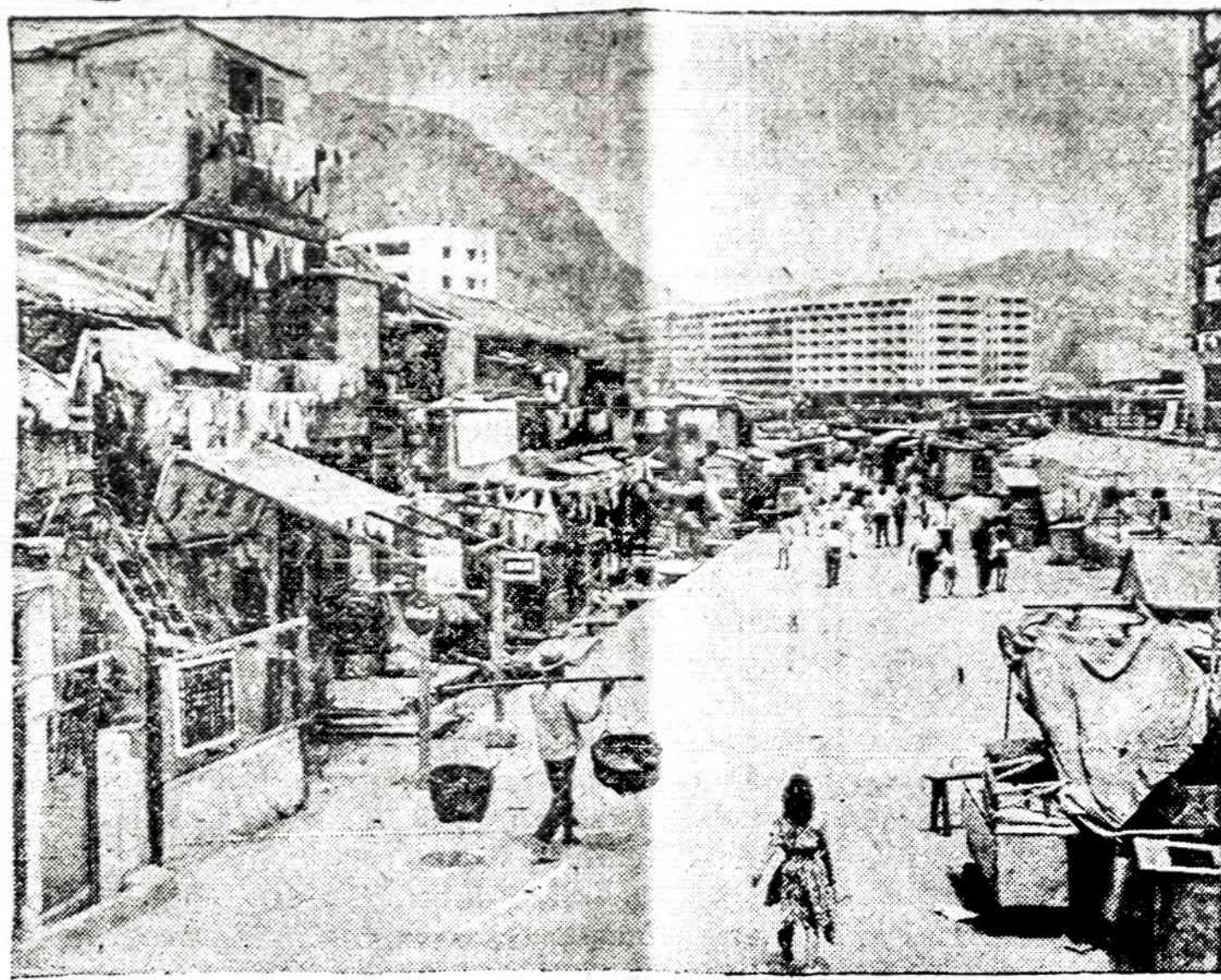
Kai paskaitau kartą čia bu- van, tai už tokį patį maistą mokėjau \$2.00, o dabar už tą patį maistą ir už tokį patį pa- tarnavimą jau tenka mokėti \$7.50. Kodėl taip yra? — pak- lausiau.

Taip yra todėl, kad per tuos kelis metus visas žymiai pa- brango, — man atsakė patar- nautojas.

Maistas pabrango ir Ame- rikoje, bet ne tiek, — aš jam aiškinu, protestuodamas prie- tris kartus didesnę saskaitą.

Pradžioje jis man nieko ne- sakė, bet netrukus mirtelėjo akimi ir tarė:

Palauk, ponas, aš tau paro- dysiu brangų maistą ir patar- navimą. — tarė ir nuėjo į kitą kambarį. Iš ten jis man atne- šė South China Morning Post, pamerį, kurio pirmame pusla- pyje aprašyta japonų žymių kino artistų vakariene "Amba- sador" viešbutyje. Žinia buvo tokia svarbi, kad angliškai ki- nečių leidžiamas dienraštis įdėjo žymių Japonijos kino artistų vakarienos fotografiją. Artistų grupė buvo atvažiuo- ję į Honkongą sukkti filmo. At- likusi paskirtą darbą, grupė liko buvo pakviesta į geriausią res-

Hongkonge pristatyta pačių moderniausių namų ir įvairiausių patogumais, bet rinkoje dar ir šiandien ne- tik vandenį, bet šviežias žuvis, šilta maistas ir įvairiausių skysčių kiniečiai tebesioja nacišais. Rasčiausias nustatė, kad Hongkonge paskutiniąs trim metais visas labai pabrango. Paskutinėje savo kelionėje šiame mieste jis praleido tris paras, aplankė senus siuvėjų ir restoranus.

toran vakariene. Foto nuot- rauka rodo keturias japonės dainininkes ir 8 vyrus artis- tus.

Nuotrauka nieko ypatingo nesako, bet ji į pirmą puslapį pateko dėl nepaprastos vaka- rienės. Nepaprasta vakariene kainavo nepaprastus pinigus. Už dvylikos žmonių japoniška vakariene filmo direktorius ge- rai darbą atlikusiems artis- tams sumokėjo \$100.000.00. Aš tuos tūkstančius dolerių, įs- kaitant ir arbatpinigius.

— Tu skundiesi, kad \$7.50 yra brangu, tai pažiūrėk, kiek ši- tie žmonės sumokėjo už vaka- rienę, — tarė patarnautojas. Pasiskaičiau ir jam atsakiau: — Jie sumokėjo šimtą tūstan- čių, bet pažiūrėk, ką jie gavo: kytį, kad šiais dviem metais dramblio kaulo smegenų, me- kos lopos raumenų, lydekos tik vakariene, kaip aš minė-

puslės. Jie valgė 6 rūšių pau- kštieną, 100 paukščių liežuvė- lius. Turėkite galvoje, kad dramblio kaulo smegenys tu- rėjo būti atsiųsti iš Tailando, lydekos turėjo būti atsiųstos iš Ochotsko jūros, o meškos pa- gautos Nepalyje. Visa tai su- vežti — brangiai kainavo. Be- to, reikėjo mokėti, kaip visa- tai pagaminti, kad pagaliukais valgantieji japonai artistai bū- tų galėję valgyti, tuo tarpu man davei paprastą jautienos gabalą.

Hongkonge pailsėjome, atsi- vame ir pasiruošėme kelionei į Indoneziją. Šį kartą ruošėmės skristi tiesiai į Jakartą, patį didžiausią Indonezijos miestą. Bendrai paėmus, reikia pasa- čių, bet pažiūrėk, ką jie gavo: kytį, kad šiais dviem metais dramblio kaulo smegenų, me- kos lopos raumenų, lydekos tik vakariene, kaip aš minė-

VASARIO 16 MINEJIMAS ORO BANGOMIS

Povilo P. Dargio vadovauja- ma Lietuvos Radijo Programa 1918, the Republic of Lithuania Pittsburghe is galingos radijo- Stoties WPTI, yra girdima net- trejose Valstijose, tai yra Penn- sylvanija, Ohio ir West Virginia.

P. P. Dargis, visą Vasario mė- neį kiekvieną sekundę skyrė Lietuvos Nepriklausomybės mi- nėjimui. Kiekvieną sekundę- nio Radijo programa susidėjo iš patriotinių giesmių kalbų, ku- rias pasakė Pittsburghe miesto, apskrities ir JAV valdžios pa- reigūnai.

Sekmadenis, Vasario 19-ta d'ena tikrai tiks mūsų visų at- mintyje, nes tą dieną Allegheny County Commissioner, Hon. Thomas Poerster, artimas P. Dargio draugas, ne tik pasakė įspūdingą kalbą, bet taip pat pranešė, jog Pittsburgho ir Alle- gheny County-Apskritis, minint Lietuvos nepriklausomybę, skel- bia, visą savaitę, kaip Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo sa- vaitę, sykiu perskaitydamas pri- imtą rezoliuciją, kuri skamba- sekančiai:

Whereas, on February 16, 1918, the Republic of Lithuania threw off the control of Russia and Germany and declared its Independence which led to a de- mocratic form of government, reforms, created schools that re- duced the number of illiterates, and improved human relations and the quality of life; and Whereas, following two decar- des of peace, tranquility and joy, the twin spectres of cruel and despicable Nazism and Commu- nism encroached upon this va- liant nation which was over- whelmed and thrust again into captivity, with any of its loyal ci- tizens inhumanly executed or de- ported to lands on the fringe of civilization;

Now, therefore be it resolved, that this Board of Commission- ers does hereby commend all those who, mindful of the pre- cious heritage of political liber- ty, console the peoples of Lithu- ania who endure their plight with courage and hope;

And, be it further resolved, that we reaffirm the policy of this Nation in dedication to the cause of a Free Lithuania; that we proclaim this week of Fe- bruary 13 through 19, 1978, as 'Lithuanian Independence Week' on the 60th Anniversary of such Declaration, and that we offer support and prayers for those working toward a Free Lithu- ania based on their unbounded Faith in God.

Resolved and enacted this 19th day of February, 1978.

For the Board of Commission- ers County of Allegheny.

Thomts J. Foerster

FRANKFURT.— Praėjusiais metais Federalinėje (Vakary) Vokietijoje mažiausiai 3800 as- menų mirė nuo narkotikų. Tai yra 10 kartų daugiau, kaip prieš 7 metus. Bendrai "nebepa- gydomų narkomanų" skaičius vak. Vokietijoje esą apie 4,000.

— Fordas ir General Motors praeitais metais daug uždirbo, o Chrysler bendrovė — nieko.

NAUJIEOSE GALIMA GAUTI H. TAMASAUŠKO LIETUVISKĄ PAMARĮ

336 puslapių su žemėlapiu ir pavaisiais aprašo Pamarį, senus jo gyventojus ir gamtą, 1,200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$8.00, minkštai viršelis.

Pasirūpinimui paštu reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIEŲ

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Išėjus iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastan- gas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasijustas tokiu adresu:

NAUJIEŲ

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu- vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie- dant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk- lose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelis kaina 4 dol.

Juozas Kapočinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje bei- kuriančio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai ili- struota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTO. LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naujakioje, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat Ištverta ir angli kalba.

M. Žolienko, SĄTIRINĖS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo 60 satyrinių novelių, 189 pusl., kaina \$2.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Au- toriaus pastabumų neapgauna Intuisto ir agitpropi propaganda bei užkaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Prof. P. Pakarklis, KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą. Kaina \$2.

Vincas Zemaitytis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTĖJŲ. 54 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gausiai NAUJIEŲ, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Atsilaukiant darbe valandomis arba užsakant paštu ir pridodant čekį ar pinigų perlaidą.

LADIES AND GENTLEMEN

Hair formula JIB is Patented, Guaranteed in Switzerland and is Registered in USA, Canada, Europe. It cures Dandruff, Falling Hair, itching scalp, Splitting ends, strengthening HAIR, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR. Using JIB you will never be BALD or GREY. 100% Guaranteed. Listed in Drugist Red-Blue Book. Drug's-Chemist Order STRAIGHT JIB LAB. J & J, 2557 W. 89th St., 1840 W. 47th St., So. 50th Ave. & 14th St., Cicero, Ill. 60617. JIB Medicine Liquid 3 oz. 16 week supply — \$8.00. Money Order, postpaid. Send Today!

JIB LABORATORY, 1437 So. 49th Ave., CICERO, ILL. 60650

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnįjį Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį — Dėdę Šerną as- meniška pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo pasakų. Dabar jie gali pasikaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasikaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams su- pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas ji at- simena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jauniui, rašytojo ANTA- NO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvykusių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas RŪKAS, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado- maitis — Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori- jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ" ADMINISTRACIJOJE

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikų knygų, kurias papasakoti kokią knygą spintą ar lentyną.

Aleksandras Pakalinskis, MES GRĮŽTAME. Įdomūs jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip ro- manas. 367 psl. Kaina \$5.

A. Pakalinskis, METAI PRAITYJE. Netolimų įvykių prisimini- mų laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, suskirs- tyti į 12 dalių. 296 psl. kaina \$5.

Dr. Kazys Grinčius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gra- žiai viršelis. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštai virš. \$5.00.

Prof. Vaclo. Biržika, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO- RIJA. I dalis. 208 psl., brėž. — \$5.00, minkštai vir- šelis — \$2.00; II dalis. 226 psl., brėž. — \$3.00, mink- štai viršelis — \$2.00.

Henrikas Tomas — TAMASAUŠKAS, LIETUVIŠKASIS PAMARYS. Pakalinskis ir Labguvos apskritys su įdomiais aprašymais, ili- stracijomis ir dokumentacija. 336 psl. kaina \$5.

P. Kešionis, TARP ŽALYVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanai 292 puslapių. Kaina \$3.

Janina Naronė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$1.50.

M. Gudelis, POVILAS MILERIS. biografinis bruožai 223 puslapių. \$3.50.

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIEŲ

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6194

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai at- lėkta didelių darbų. Pirmą, jie pa- dėja jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda su- kurti geresnę apylinkių bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėne- sio dieną, neša nuosimčius nuo mė- nesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie ne- ša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo idėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Istalgta 1923 metais.

Tel. 421-8070

Istalgos pietuose kiamas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977 Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year, other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy.	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$33.00	
pusei metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
viename mėnesiui \$3.50	
Kitose JAV vietose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$10.00	
viename mėnesiui \$3.50	
Užsienio:	
metams \$34.00	
pusei metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
viename mėnesiui \$3.50	
Užsienio:	
metams \$34.00	
pusei metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
viename mėnesiui \$3.50	
Užsienio:	
metams \$34.00	
pusei metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
viename mėnesiui \$3.50	

Chicagoje ir priemiesčiuose: metams \$33.00, pusei metų \$18.00, trims mėnesiams \$10.00, viename mėnesiui \$3.50. Kitose JAV vietose: metams \$30.00, pusei metų \$16.00, trims mėnesiams \$10.00, viename mėnesiui \$3.50.

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Brolių sukeltas skausmas

Pasaulio Lietuvis, kalbėdamas apie JAV Lietuvius Bendruomenės permetimo į Ameriką 25 metų sukaktį, parašė įžanginį "Gražus subrandintas vaisius". Apie to vaisiaus "brendimą" vienas kitas dalykas spaudoje jau buvo paminėtas. Tuo tarpu galime tiek pasakyti, kad jis pradėjo bręsti labai jaunas, dar neužaugęs, nepasiekęs reikalingo dydžio ir neįgavęs saulės nešamos šviesos. Tai žino patys tos Bendruomenės diegėjai Amerikoje. Jiems aišku, kad jie nepajėgė apimti į Bendruomenę visų Amerikos lietuvių, kaip jie keliais atvejais skelbė, nes nebuvę pas juos reikalingos tolerancijos.

Prieš 25 metų Bendruomenės idėją Amerikon atvežusieji kalbėjo apie reikalą apjungti visus lietuvius, įskaitant ir komunistus bei komunistuojančius, bet tikrumoje jiems labiausiai rūpėjo išsilaikyti tos Bendruomenės viršūnėlėje. Gyvenimas parodė, jog tai nėra toks lengvas dalykas. Kur žmonėms burnos užčiauptos ir kur skaitytajai negali prasižioti, tokia tolerancija galima, bet laisvame demokratiškai valdomame krašte, kur gerbiama kiekvieno žmogaus pagrindinės teisės, tokiais metodais nieko nepašalinti. Didelių laisvųjų krašte gali viena kartą pameluoti ir prižadėti, bet jau antrą kartą to nepadarysi. Joks save gerbiantis žmogus melagio neklausys, prieš klaidą protestuos.

Tame įžanginiame kalbama apie visus "subrandintus vaisius" duodamus skonių ir iš jo išspaudžiamus likerius, bet ten yra vienas paragrafas, į kurį mažai kas tekreipė dėmesio. Į jį verta pasižiūrėti, nes jame išdėstyta tos nesėkmės svarbiausia priežastis. Tame įžanginiame yra toks paragrafas:

"Tie visi laimėjimai nebuvo pasiekti lengvai, nes Bendruomenės keliu einantieji turėjo nugalėti daug kliūčių. Nedraugiškai kai kurių grupių Amerikoje sutikta, visai kludoma, o pastaraisiais metais net įžliai draskoma, Lietuvius Bendruomenę patyrė daug ir didelių nuoskaudų, kurios iš tikrųjų yra daug žiauresnės, negu atrodo, nes buvo patirtos iš ten, iš kur mažiausia jų buvo galima tikėtis, — iš pačių brolių lietuvių. Kaip tragiška stebėti, kai, nežinia keno įkvėpimu, kai kurioje spaudoje, yra brutaliausiai niekinami, šmeižiami ir net okupanto bendradarbiais vadinami kaip tik tie Bendruomenės vadai, kurie

rie lietuviškojo idealizmo ir nemeluoto patriotizmo vedami žavėjosi jos idėja ir visus 25 metus joje nuo širdžiai dirbo. Gal kada nors kas ir supras kodėl taip buvo daroma, bet ar supras kada nors tų niekinamųjų lietuviško darbo skausmą? Turbūt, kad ne!" (PL 1977 m. lapkr. 935 psl.).

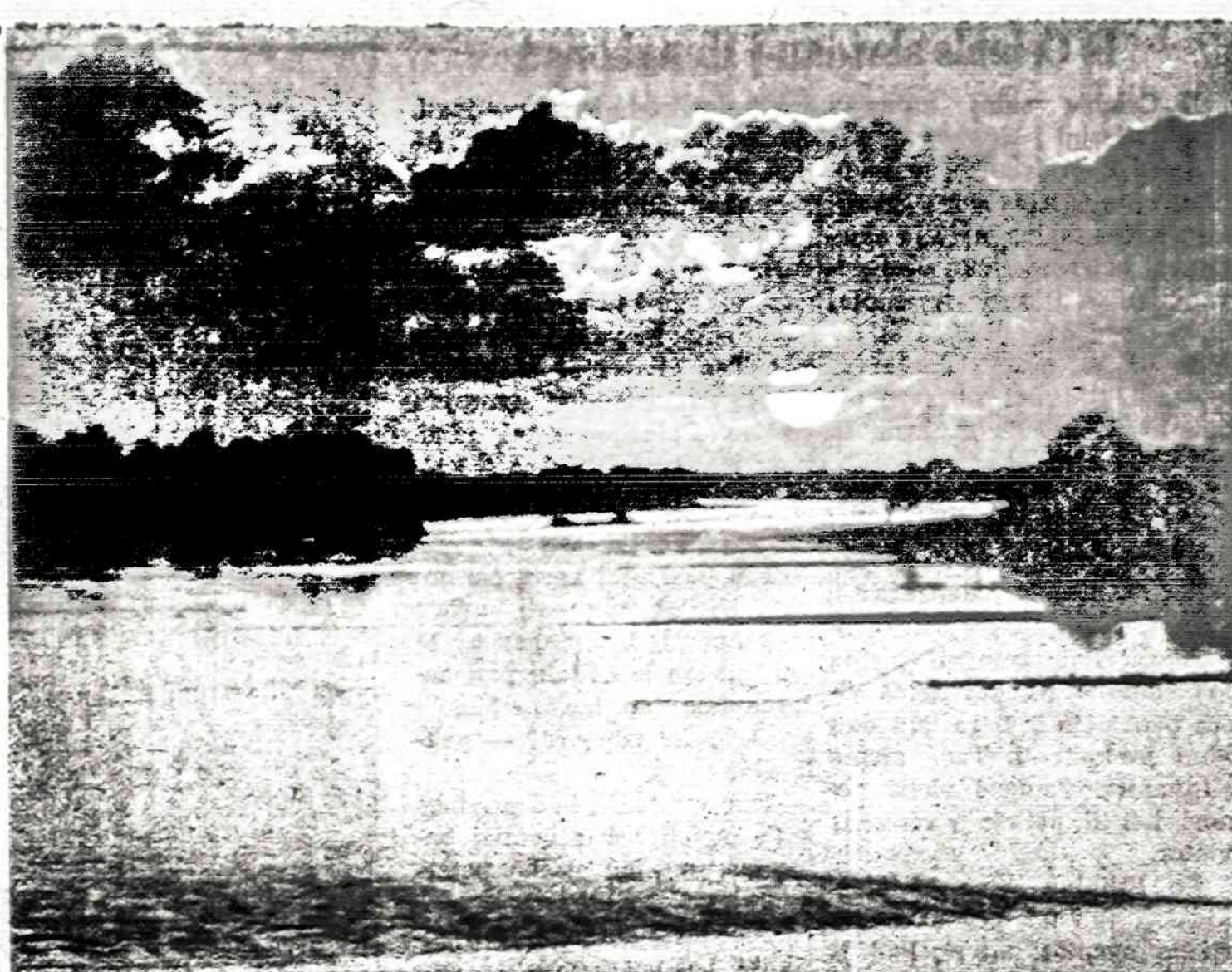
Dabartinis PL redaktorius tokios problemos niekada nekėlė ir nekels. Kitų skausmai jam niekada nerūpėjo ir neberūpi. Jam svarbu, kad jis pats aukščiausioje kėdėje sėdėtų, o kad jis, nekopdamas, gali vieną kitą sužeist. Tai jam nusispiauti. Bet jo pavaduotojas, idieges keliem leitanantams JAV Lietuvius Bendruomenės mintį, tokiu klausimu gali iškelti. Jis pats tuo klausimu gana jaudinasi, jam rūpėjo galimai greičiau viską teigiamai išrešti, bet nepasiekė. Jis dėjo stiklinio namelio plytę prie kitos, bet viskas jam slydo iš rankų. O Jeigu smėlio pamatai neišlaikė ir namelis suskilo, tai jam buvo skaudu. Tą savo skausmą jis išreiškė viršuje cituotame paragrafe.

"Subrandinto vaisiaus" autoriui labai skaudu stebėti, kai "nežinia keno įkvėpimu" buvo niekinami, šmeižiami ir okupanto bendradarbiais vadinami vadovai, kurie "lietuviškojo idealizmo ir nemeluoto patriotizmo" vedami žavėjosi jos idėja ir per 25 metus joje nuoširdžiai dirbo. Jeigu autorius nežino, tai mes jam priminsime, kas ir kaip šmeižė geriausius lietuvių idealistus, ne vieną kartą pasiryžusius aukoti savo gyvybę skriaudžiamai Lietuvai ginti. Kaip galėjo jaustis Bendruomenės apylinkės pirmininkas, išrinktas toms pareigoms dviem metams ir idėjęs daug darbo apylinkėi suorganizuoti, kada iš centro atvažiuoja seržantas ir jam sako: "Tu esi niekas! Tu jau esi joks pirmininkas". "Bet palauk, kodėl? Kas atsitiko, paaiškink, kad suprasičiau". "Man nieko aiškinti nereikia! Aš tau sakau, ir baigta. Tu esi niekas!"

Buvusiam Lietuvos karininkui, idėjusiam daug darbo, laiko, energijos ir pinigų apylinkėi suorganizuoti, atvažiuojant seržantas ne tik nerado reikalo pasikalbėti, net ir pasakytį, kodėl centras ėmėsi tokio žingsnio ir pirmininką atleido iš pareigų. Atleido visos apylinkės dauguma balsų rinktą pirmininką, o paskyrė mažai kam pažįstamą narį pirmininko pareigoms, sušaukė kitą susirinkimą ir tame susirinkime pasakė, kad rinkti šios apylinkės pareigūnai nėra jokie pareigūnai. O ką mes šiandien matome apylinkės prieškalyje, tai yra tikri jūsų vadai. Hitlerinėje Vokietijoje panašus pareigūnų pakeitimas dar galėjo būti priimtinas, bet kai panašus metodas buvo panaudotas lietuviškame Cicere, tai sukėlė tokių skausmų, apie kuriuos niekas nebekalba ir girdėti nenori.

Autorius tvirtina, kad Chicagon atsiųsti seržantai buvo lietuviškojo idealizmo ir nemeluoto patriotizmo vedini tokiems žygiams atlikti, bet kaip galėjo jaustis tie, kurie tokio paties idealizmo ir tikrai nemeluoto patriotizmo vedini ėjo iš namų į namus, iš susirinkimo į susirinkimą, kviesdami visus lietuvius stoti į apylinkę ir tapti vienos lietuviškos Bendruomenės nariais? Kaip gali jaustis Bendruomenės organizatoriai, kurie kvietė į lietuvišką organizaciją kitų politinių įsitikinimų ir kitokios religijos, tvirtindamas, kad Bendruomenėje visos pažiūros yra toleruojamos, visi priimami, o čia staiga jis pats be jokių paaiškinimų iš tos Bendruomenės pašalinamas. Kaip gali jaustis apygardos pirmininkas, kuriame gerai susiorganizavusi štvė visą susirinkimą užvaldo, o vėliau ir apygardos pirmininką nuo pareigų atleidžia? Kaip gali jaustis apygardos išdininkas, kuriam iš po nosies, visus apygardos pinigų nuneša? Jis turi taupymo knygelę, bet neturi pinigų...

Pgaliau kaip jaučiasi tie "tarybos" nariai, kurie priversti iš tarybos išeiti dėl nelietuviško spaudimo ir noro

Kuršių marios

V. KAROSAS

JAUNOSIOS KARTOS PROBLEMA

(Tęsinys)

Tas pats psichologinis dėsnis amerikiečių, vokiečių ir kitų pasikartoja, kai tėvai diegė lietuviškuose susipažino su tikrąja Lietuvos padėtimi, kas turėjo išsukti moralinį sukrėtimą. Nuo tada jaunoji karta prarado pasitikėjimą savo tėvais ir visa vyresniąją kartą bei jų vedama laisvinimo politika. Akademikais jaunimas išdrįsdavo net viešai pasakyti, kad jie savo tėvų buvo maitinami "pasakėlemis". Jie norėtų pažinti pilną tiesą apie savo tautos praeitį, dabartį ir numatomą ateitį. Nenuostabu, kad vykstant moraliniam lūžniui tarp vyresniosios ir jauniosios kartos, pastaroji turėjo įvykti, arba palaipsniui nusigręžimas nuo lietuviškojo gyvenimo, arba pasimetimas ieškant atsakymo į daugelį naujų iškilusių klausimų.

Susidaranti jaunosios kartos problema dar buvo pagilinta vyresnios kartos nusistatymu Amerikos atžvilgiu. Jau buvo minėta, kad atvykusi naujoji politinė emigracija kaltino Ameriką durinio ir aukštesnio mokslo pakopos, vedama smalsumo, Lietuvos išdavimą žiauriai Mas-

visus valdyti ir viršūnėje sėdėti, bet ne visus suorganizuoti į vieną didelę lietuvišką organizaciją. Kaip turėjo jaustis visų politinių grupių atstovai, padėję suorganizuoti JAV Lietuvius Bendruomenę, nejučiomis buvo iš tos pačios Bendruomenės išsluoti ir pakeisti vienminčiais? Ar manote, kad išmestieji, pašalintieji arba išstumtieji jokio skausmo nejautė? Ar manote, kad jie nebuvo apšmeižti ir išniekinti? Jūsų apšmeižtieji ir išmestieji ėmėsi priemonių sudaryti tokiai lietuviškai Bendruomenei, kurioje būtų tolerancija.

kvos okupacijai. Šį savo įsitikinimą mėgino pertiekti jaunajai kartai.

Tuo nepasitenkindama vyresnioji karta, matydama savo praeitį auglio skubų amerikonėjimą, mėgino nuo to sulaikyti vaizduojant Ameriką juodžiausiomis spalvomis. Kiekvienas spaudoje nuskambėjęs kriminalinis aktas, pasireiškęs korupcija, rasiniai šmeižai nesėkmės vidaus ar užsienio politikoje buvo vartojami įrodyti Amerikos "moralinį supuvimą, jos hedonistinių gyvenimo būdą, plėšimosi dėl dolerio ir t. t. Lietuvius jaunajai kartai, patekus į žymėsius universitetus ar kolegijas, atsendę kita Amerika, kurios vyresnioji karta nematė ar nenorėjo matyti.

Toji antroji Amerika yra milžiniško kurybingumo, gamybos ir idėjingumo sukelta jėga, kuri yra varomoji progreso galia, užtikrinanti aukščiausią gyvenimo standartą ir nešanti atsakomybę už visos žmonijos likimą. Jaunoji karta negalėjo atleisti savo tėvams, kad, besididžiudami savo tariamai dideliu išsimokslinimu ir europine kultūra, nesugebėjo pasekti skubančio gyvenimo ir užsidariusi savo bendruomenės gėte, tebegyveno atgyventa praeitimi. Iškilęs intelektualinis skirtumas dar labiau pastūmėjo jaunąją kartą naujų sprendimų ieškoti.

(Bus daugiau)

— Jajonai žvejai nušovė ir ištraukė apie tūkstantį delfinų, augusių Iki saloj. Žvejai pirma kulkosvaizdžiais juos sužeidė, o vėliau iš vandens išgaudė. Žvejai turės aiškintis teisme.

Senelio Anupro atsiminimai

Is Andriaus Ryliskio knygos "Fragmentai is praeties migly"

Senelis Anupras tai autoriaus Ryliskio tėvas.

(Tęsinys)

Pagaliau Leninas 1922 m. liepos mėn. senus Rusijos intelektualus išsiuntė iš Maskvos ir kitų vietų į Čekoslovakiją, o iš Petrapilio bei jo apylinkių į Suomiją, o visus jaunus sovietų atstovus eserus ir esdus, kurie padėjo jam daryti perversmą 1917 m. spalio mėn. 25 d. uždarė į Chlmogorų, Archangelsko gubernijoje, bolševikų sukurtą kacetą išmarinimui.

Kompartija savo išreikšą gavo Stalino išleistoje 1936 m. konstitucijoje, kur oficialiai nurodoma kompartijos išimtinis vyrvavimas.

Stalino konstitucija prie Chrusčiovo buvo pradėta perkrauti Brežnevo vadovaujamos komisijos. Bet SSSR dar tebeveikia Stalino išleistoji konstitucija. Vienos kompartijos valstybės valdymas ir yra SSSR blogybė.

AS PETRAPILYJE

Susitikau pažįstamą karininką Kostą. M. kartu buvęs "Vola praporščikov" (leitenantų mokykla) Irkucke. Mes tarnavome viename 56 atsargos pulke Gadečio mieste. Paltavos gubernijoje, Ukrainoje. Jis gyveno su šeima mieste. Mūsų keliai išsiskyrė vėliau. Jis, išvežęs savo šeimą į provincijos miestą Tambovą, ir pradės smalkinti aplinką pykčio, neapykantos ir

pats išvyko į Petrapilį kariškan štaban, o aš į frontą, 32 divizionon. Pažintį palaikėme laiškais. Iš jo gavau laišką 1917 m. spalio mėn. pradžioje. Jis patarė dėl nesveikatos paimti 2 ar 3 mėn. atostogų ir atvažiuoti pas jį į Petrapilį. Rašė:

— Atrodo viskas eina vėliniop. Čia galėsi lemobilizuoti ir tęsti mokslą. Atvažiuok nedelsdamas.

Sveikatai pataisyti gavau du mėnesius atostogų ir vykau į Petrapilį. Mogiljavo geležinkelio stotyje išdau į antros klasės vagoną, (karininkai su trečios klasės bilietais važiuodavo antra klase) pas mane į kupe įsėdo kažkoks karininkas iš vyriausiojo fronto štabo "Stavkos". Jis papasakojo apie Maksimo Gorkio atsisaukimą į visuomenę spalio mėn. 18 d. Tas mane suintrigavo.

Atvažiuavau į Petrapilį spalio mėn. 20 d. apie 12 val. dienos. Žinojau, kad Kostas grįžta iš darbo apie 3 val. p.p., tai dėsdamas važiuoti į jo butą užėjau į geležinkelio stoties kareivių skaityklą paskaityti to pagarsėjusio rašytojo Maksimo Gorkio atsisaukimą. Atsisaukimas maždaug taip skambėjo:

"Vis atkakliau sklinda gandai, kad spalio 20 d. numatomas "bolševikų žygis", kitaip tariant gali būti pakartosis 1917 m. liepos mėn. 3-5 scenos. Reiškia, ginkluotų šautuvais ir revolveriais žmonių prigrūsti sunkvežimiai. Iš baimės drebančios žmonių rankos laikys ginklus ir tie šautuvai šaudys ir krautuvų langus ir į žmones. Šaudys tik todėl, kad žmonės ginkluoti ir norės nuslopinti savo baimę. Užsiliepsnos ir pradės smalkinti aplinką pykčio, neapykantos ir

keršto nuodais. Visi tamsūs minių instiktai suerzinti suirutės, melo ir purvinos politikos taip nuteiks žmones, kad jie žudys vienas kitą, nemokėdami sutramdyti žvėriškojo kvailio — kvailumo.

Neorganizuotos minios užtvindys gatves. Pastarosios blogai supras ko jos nori, o avantiūristai, vagys ir profesionalai žmogžudžiai pradės rusiškosios revoliucijos istoriją.

Žodžiu, pasikartos kruvinos, beprasmiškos skerdynės, kurios pakirs revoliucijos moralinę reikšmę ir išklins revoliucijos kultūrinę prasmę visame krašte.

Pagaliau kam ir dėl ko viso to reikia? Socialdemokratų-bolševikų centrinis komitetas, matomai, nedalyvauja garsinamoje avantiūroje, nes iki šiam laikui gaudų nepatvirtino, nors jų ir nenuneigė.

Nejaugi yra avantiūristai, kurie, matydami revoliucinės energijos nusilpimą, galvoja kurstyti ją energiją gausiu krauju praliejimu?

Centrinis bolševikų-komunistų komitetas turi paneigti gandus apie 3. m. spalio mėn. 20 d. žygį, jei jis yra stiprus ir laisvai veikiantis politinis organas ir sugebantis masių vadovas, o ne silpnavaalis organas atstovaujantis bevališkąs sulaukėjusių minių nuotaitas ir nėra begėdžių avantiūristų ir nuovokos nutekusių fanatikų organas".

POKALBIS APIE LITERATŲRĄ

Atsiradau Kostą M. bute 1917 m. spalio mėn.

20 d. apie 3 val. p. p. Milijonaja gatvėje, namų numerio nebeprisimenu. Jis su kitų kariškių gyveno kažkokio aukšto karininko bute. Tas karininkas buvo Pietų fronto (Rumunijoje), o jo šeima Kryme. Butą prižiūrėjo to karininko žmonos tėvas našlys Evgenij Petrovič (pavardės nebeprisimenu). Jis buvo 63 metų pensininkas. Gyveno bute virėja ir tarnaitė. Kadangi algas ir pensijas Rusijoje mokėdavo kiekvieno mėnesio 20 d., tai Eugenijus Petrovič pensijos gavimą atžymėti spalio mėn. 20 d. per pietus pavaišino šermukšninės užpilu. Per tuos pietus buvo nuspręsta, dėl politinės padėties įtampos svečiuotis man jų bute savaitę ir laukti politinės "giedros".

Bet štai 1917 m. spalio mėn. 25 d. vakare abu kariškiai po pietų kažkur išskubėjo ir aš pasiūkau su seneliu. Pensininkas vidutinio ūgio, judrus ir žvalus senelis nebuvo alkoholis, bet tą vakarą atrodė "drusus". Jis buvo baigęs Petrapilio universitetą, dėjęs literatūrai ir męgėju literatūrai. Likę dvišė, nuo 6 val. vakaro iki 11 val. nakties tęsėme dieninį pokalbį apie literatūrą, nors šiaip buvo palietos kelios temos. Aš kaimo vaikas, provincijos anklėtinis, 20 metų vyrukas, nors ir buvau apsiskaitęs, bet pokalbyje reikšiausi tik republikomis.

Štai Eugenijaus Petrovičiaus išvedžiojimai paprasmiui be įvadų:

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

 Help Keep
Our Economy
Strong

save up to one half the cost of heating and cooling our homes. This claim is being proven by New York's Long Island Savings Bank. Its "Centenergy '78" house was built to demonstrate the many practical ways of conserving energy. The total additional cost of these improvements was approximately \$4,000... projected to be amortized within 4 to 5 years through reduced expense. Included cost: added in-

has a heat-circulating Heatilator Fireplace (right), designed to draw room air in through the lower vents, heat it, and then re-direct the heated air back into the room.

The more effective use of energy-saving design, materials and appliances can well save up to one-half the cost of heating and cooling our homes. This is the goal of the New York's Long Island Savings Bank. Its "Centenary '78" house was built to demonstrate the many practical ways in which a homeowner can realize additional cost of these improvements. It was approximately \$4,000... projected to be absorbed within 4 to 5 years. Included are: added insulation within walls and ceiling as well as in earthen berms around the foundation, orientation of the house to sun attitudes, energy-saving appliances and fireplaces.

The two Heatilator Fireplaces re-circulate heated air back into the room. This feature, along with the use of heat loss characteristic of most fireplaces, according to the designers of "Centenary '78."

The fireplaces were supplied by Home Crafts, Inc., Floral Park, New York. Heatilator Fireplaces are manufactured by Heatilator Industries, Inc., located in Mt. Pleasant, Iowa, manufactures a complete line of built-in, freestanding and wall-mounted fireplaces, electric, gas, wood-burning, electric or propane gas, and

Enjoy the fruits of summer's labor — with a delectable season dressing. Simple to make and delicious to serve. It's a fantastic accompaniment to a platter of fresh fruit — grapes, strawberries, cherries, apples, plums, pears, pineapple, apricots and kiwi.

Developed by home economists for Morton Salt Company, the dressing's quick, pick-me-up flavor comes from a combination of brown sugar and Morton® Nature's Seasons® seasoning blend.

Other salad tips? To please the eye as well as the taste buds, vary color, shapes and sizes of different fruits (or vegetables) on the serving platter.

To prevent cut fruit from discoloring, dip slices or wedges of apples, peaches, nectarines, pears and some plums in lemon juice.

Sour Cream Dressing for Fresh Fruits

1 (8-ounce) carton sour	½ teaspoon Morton
	Nature's Seasons
½ cup firmly packed	seasoning blend
brown sugar	

Combine all ingredients in small bowl; mix well. Store in the refrigerator. Makes about 2 1/2 cup.

1 - NEWSPAPER, CHICAGO 8, ILL. - MONDAY, FEBRUARY 27, 1978

